

ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ / ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Κυριακή 1 Απριλίου 2012

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α) Συνθήκη του Χουνκιάρ – Ισκελεσί.
- β) Σχέδιο Μάρσαλ.
- γ) Χάρτης του Ατλαντικού.

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Α2.1

Να γράψετε στο τετράδιό σας τους αριθμούς της Στήλης Α και δίπλα σε κάθε αριθμό ένα γράμμα της Στήλης Β, ώστε να προκύπτει η σωστή αντιστοίχιση. Στη στήλη Α περισεύουν δύο ονόματα.

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Μαρίτα	α. Σχέδιο εισβολής στην Ελλάδα (Β΄ Παγκόσμιος)
2. Ρούσβελτ	β. Οικονομική βοήθεια σε Ελλάδα και Τουρκία.
3. Ρομπέρ Σουμάν	γ. Ιστοριογράφος και θεμελιωτής της πολιτιστικής συνέχειας του ελληνικού έθνους.
4. Μπαρμπαρόσα	δ. Πατέρας της Ευρώπης
5. Χάρυ Τρούμαν	ε. Σάμιος επαναστάτης
6. Κωνσταντίνος Παπαρηγόπουλος	στ. Σχέδιο εισβολής στη Ρωσία (Β΄ Παγκόσμιος)
7. Κωνσταντίνος Κανάρης	ζ. Ψαριανός επαναστάτης
8. Λυκούργος Λογοθέτης	
9. Φραγκίσκος Φερδινάνδος	

Μονάδες 7

ΘΕΜΑ Α2.2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη «**ΣΩΣΤΟ**» ή «**ΛΑΘΟΣ**» δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α. Η φιλανθρωπία ήταν μία από τις τακτικές των προηγμένων χωρών της Ευρώπης για την αποικιακή εξάπλωσή τους στον υπανάπτυκτο κόσμο της Αφρικής και της Ασίας.
- β. Το 1947 επιτεύχθηκε συμφωνία για τον τρόπο καταβολής των πολεμικών αποζημιώσεων από τη Γερμανία προς τους Συμμάχους.
- γ. Το επαναστατικό κίνημα των Σπάρτακιστών στη Γερμανία δεν προξένησε ιδιαίτερη ανησυχία στα αστικά καθεστώτα της Ευρώπης.
- δ. Το 1900 ξέσπασε η επανάσταση των Μπόξερ ως αντίδραση στην επιρροή που είχαν αποκτήσει στην Κίνα οι δυτικές δυνάμεις, οι οποίες όμως κατέπνιξαν την εξέγερση.
- ε. Το 1992 υπογράφηκε η Συνθήκη του Μάαστριχτ.
- στ. Το κίνημα των Νεοτούρκων του 1908 υποσχέθηκε στο λαό της αυτοκρατορίας ισονομία, ισοπολιτεία και ευρύτατο μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα.

Μονάδες 6

ΘΕΜΑ Β1

Αφού προσδιορίσετε την έννοια του εκσυγχρονισμού κατά το 19^ο αιώνα, να αναφερθείτε στις προϋποθέσεις εκσυγχρονισμού του ελληνικού κράτους.

Μονάδες 11

ΘΕΜΑ Β2

Ποια ήταν η εξέλιξη του Κυπριακού προβλήματος μετά την τουρκική εισβολή του 1974 και έως τις ημέρες μας.

Μονάδες 14

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα παραθέματα που σας δίνονται, να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

- α) ποιες ήταν οι οικονομικές - κοινωνικές επιπτώσεις της βιομηχανικής επανάστασης; (Μονάδες 14)
- β) ποια η γεωγραφική εξάπλωσή της στην ευρωπαϊκή ήπειρο (Μονάδες 11);

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄

Κατά συνέπεια στα μέσα του 19ου αιώνα, η εκβιομηχανισμένη Ευρώπη δεν αντιπροσωπεύει παρά ένα πολύ περιορισμένο τμήμα της γηραιάς ηπείρου, που περιλαμβάνει τη Μεγάλη Βρετανία (όχι όμως την Ιρλανδία), τη βόρεια και την ανατολική Γαλλία (με προεκτάσεις στο κεντρικό και το νοτιοανατολικό της τμήμα), το Βέλγιο, τις Κάτω Χώρες, ένα μέρος της Γερμανίας του Ρήνου και ορισμένους απομονωμένους και μερικώς ανεπτυγμένους πόλους στη βόρεια Ιταλία. Από αυτές τις βιομηχανικές ζώνες, όπου η βιομηχανική επανάσταση και η συνακόλουθη οικονομική «απογείωση» πραγματοποιήθηκαν, μερικές φορές με σημαντικές διαφορές φάσης, ξεκίνησαν οι υλικές ανακατατάξεις και οι κοινωνικοί μετασχηματισμοί που διεισδύουν σιγά - σιγά σε όλη τη βόρεια και τη δυτική Ευρώπη. Εκεί μεταβάλλουν το συσχετισμό δυνάμεων ανάμεσα στους κοινωνικούς παράγοντες και οξύνουν τις ανομοιότητες με τις ανατολικές και νότιες ζώνες όπου κυριαρχεί η γεωργία. Από τη μια μεριά «η Ευρώπη του κάρου» και από την άλλη εκείνη της «ατμομηχανής», για να χρησιμοποιήσουμε μια καθιερωμένη μεταφορά.

Serge Berstein – Pierre Milza, *Ιστορία της Ευρώπης 2, Η ευρωπαϊκή συμφωνία και η Ευρώπη των Εθνών 1815 – 1919*, σ. 72-79.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄

«Η εκμετάλλευση της εργατικής τάξης, που κρατούσε τα εισοδήματά της σε επίπεδο επιβίωσης επιτρέποντας έτσι στους πλούσιους να συσσωρεύουν τα κέρδη, με τα οποία χρηματοδοτούσαν την εκβιομηχάνιση (και τις δικές τους μεγάλες ανέσεις) προκαλούσε την εχθρότητα των προλεταρίων... Η εργατική τάξη και οι δυσαρεστημένοι μικροαστοί, που κινδύνευαν να πέσουν στην άβυσσο της φτώχειας, είχαν συνεπώς τους ίδιους λόγους δυσαρέσκειας. Οι λόγοι αυτοί με τη σειρά τους ένωσαν τα μαζικά κινήματα. [...]»

E.J. Hobsbawm, *Η εποχή των επαναστάσεων 1789 – 1848*. Αθήνα (Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας) 2002, σ. 64-65.

ΘΕΜΑ Δ1

Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία του σχολικού βιβλίου και των κειμένων που παρατίθενται να αναφερθείτε στη σημασία της ελληνικής αντίστασης για την έκβαση του β΄ παγκοσμίου πολέμου.

Μονάδες 25

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2012

E_3.Ιλ3Γ(ε)

ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄

«Ο όρος «αντίσταση» κάλυψε μια ανέκδοτη μορφή πάλης κατά του ναζισμού στο εσωτερικό όλων των κατεχόμενων χωρών... Ο κάθε λαός είχε τους δικούς του λόγους να αντισταθεί... Στην Ελλάδα ο όρος «αντίσταση», στη διάρκεια της αντίστασης (1941-1944), είναι άγνωστος. Κανείς δεν τον είχε χρησιμοποιήσει τότε. Η πάλη, ένοπλη ή πολιτική, ονομάζεται αγώνας, εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας, αντάρτικο, οι μαχητές ονομάζονται αντάρτες (της δεξιάς και της αριστεράς), Εαμίτες, Ελασίτες, Εδεσίτες κ.λ.π., ένοπλοι και μη ένοπλοι της υπαίθρου και των πόλεων.[...] Στην Ελλάδα ο όρος αντίσταση χρησιμοποιείται μετά τα Δεκεμβριανά, οπότε οι πρώτοι αντάρτες και αγωνιστές ονομάζονται αντιστασιακοί, όπως σε ολόκληρη την Ευρώπη. [...] Ανεξάρτητα από την εμβέλεια και τη σπουδαιότητα του στρατιωτικού σκέλους της Αντίστασης, είναι αναμφισβήτητο ότι στέρησε στον Άξονα την κοινωνική επέκταση της ενδοχώρας του και τον υποχρέωσε να πολεμά μόνος –και μετά το 1943 μόνη της η Γερμανία– εναντίον ολόκληρης της Ευρώπης και όλων των ευρωπαϊκών λαών.»

Άγγελος Ελεφάντης, «Το αντιστασιακό φαινόμενο», *Ιστορία του νέου ελληνισμού 1770 - 2000*. Ελληνικά Γράμματα 2003, τ. 8, σ. 78,80.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄

«Η ένοπλη αντίσταση με τη μορφή που πήρε στην Ελλάδα, ήταν ένα απόλυτα καινοφανές φαινόμενο...Στα πλαίσια ενός μεγάλου πολέμου που όμοιο του δεν είχε πριν γνωρίσει η ανθρωπότητα, στα πλαίσια της κατάκτησης της χώρας από ξένα στρατεύματα, η προσφυγή στην ένοπλη αναμέτρηση είτε με τον κατακτητή είτε με τον εσωτερικό κοινωνικό και πολιτικό αντίπαλο εμπεριείχε μία καίρια ρήξη με τα ως τότε ισχύοντα. Η ενεργός συμμετοχή στον πόλεμο με τρόπο μάλιστα μαζικό, με στρατούς και κανόνες τακτικού πολέμου, αποδείκνυε με το διαυγέστερο τρόπο την πολιτική επιτυχία εκείνων των δυνάμεων που αποφάσισαν σε δύσκολους καιρούς να προασπίσουν τη χώρα και το λαό της.»

Γ. Μαργαρίτης, «Η ένοπλη αντίσταση κατακτήσεις και συγκρούσεις 1942-1944». *Ιστορία του νέου ελληνισμού 1770 - 2000*. Ελληνικά Γράμματα 2003, τ. 8, σ. 111.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ΄

«Η ελληνική αντίσταση υπήρξε σε μεγάλο βαθμό μια υπόθεση των νέων ανθρώπων και των γυναικών. Ίσως να μην ήταν εκείνοι που διηύθυναν κεντρικά τον αγώνα, αλλά φαίνεται ότι χωρίς την παρουσία και την ενεργό συμμετοχή τους ο απελευθερωτικός αγώνας δεν θα είχε τις ίδιες ελπίδες σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα να έχει ολοκληρωθεί.»

Δήμητρα Σαμίου, «Οι Ελληνίδες στην κατοχή-πόλεμος και ανατροπές», *Ιστορία του νέου ελληνισμού 1770-2000*. Ελληνικά Γράμματα 2003, τ. 8 σ. 188.